

מטו:

עין משפט
גור מצוה

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

מסורת הש"ס

16 ב"י רבי'ל די לימא מנאי
ה"ל ל"ק כן כתיב ולדות
כאן כשנח ולדות וארי'ה ה"ל
וה"ל כשנח ולדות ול"ק ה"ל
רנן ה"ל רש"י'י א"י רש"י'י
מנאי ארי'י ב"י לאח'ר מנאי
כתיב ולדות ה"ל רש"י'י ה"ל
רנן ולדות ה"ל רש"י'י א"י רש"י'י
וכי' ומהר"ש'י מנאי ח"ל
ל"ק ה"ל רנן ה"ל רש"י'י א"י רש"י'י
וארי'ה ה"ל רש"י'י א"י רש"י'י
כשנח ולדות כן כתיב
ולדות רש"י'י מנאי ארי'י
ב"י לאח'ר מנאי ארי'י
וכי' ומהר"ש'י מנאי ח"ל
מנאי מנאי ל"ק כתיב ולדות
וכן כתיב מנאי שבע' עב"ל
17 ע"י ח"ל מנאי רש"י'י א"י רש"י'י
ד"ה מנאי ח"ל 18 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]
19 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]
20 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

לרבה ודאי. ע"כ מוקי למילמיה כמנאי דהוא אמר חייב והא דמני
פטור לא מני מוקי ליה כוומיה וע"כ הכי מתקן אה"ל דלמרי
כמנא דמחייב: אלא לרבי חסדא מי לימא. מי מיבעיא ליה
לאוקמיה מילמא כמנאי כמנאי כמנאי כמנאי כמנאי כמנאי
או מני למרזוי הא' דמנא חייב
כמילמא אמרימי דל"ל תקשי ליה:
לא קשיא. כלומר אמר לך רב חסדא
מרווייהו מנאי כוומי קיימי דבדמי
ולדות פטור והא דמניא חייב כשנח
ולדות ואליבא דר"ש דלמר אשה
פלגא בהו והיא קיימת: והא. דמני
פטור רנן ה"ל דלמרי כולהו כדעל
וכי' ה"ל כתיב וזהו מן ההפקד. אבל
רבה לא מני למרזוי מידי דהא איהו
אמר אשה וכתה בחלק עולה מן
ההפקד הוואל והיא הימה מעוברת
ומזוקת כן כשעת מיתה ואמאי
פטור משנח ולדות ודמי ולדות דידה
נינהו: מאי אריא לאח'ר מיסא. הגר
דמני חייב ליתן לה חלקה: מיסא.
דגר: נמי. חייב ליתן לה חלקה:
לאח'ר מיסא. הגר: כוליה. דזיל
בחלק שנה ולדות של בעלה: אמרי.
א"כ קשיא לרבי חסדא דמשנח ולדות
המגיע חלו' כתיב הגר לגר וקאמר
ר"ש דכשמת והיא מעוברת וכתה
היא בחלקו נשמת דוכתה מני בדמי
ולדות דעלה דמאי שנה דמי ולדות
משנח ולדות: ומדר"ש. דלמשעין
דוכתה בחלקו נשמת מני לרנן
דוכתה כזון רנן לא פליגי אלא
במחייב כזכה דמיתה לא פליגי
רנן ור"ש: אמרי. לא דמו דמי
ולדות לשנח ולדות: שנה ולדות.
לר"ש דשייכא בהו מחייב כפלגא כי
מיית וכי'א ככוליה: כשטרס של גר.
ששיעבד לו ישראל אחר קרקעומי:
מסו. לקנות אח הנייר: ושטרס נמי
לא קני. ואי אחא ישראל אחר
והחוקק נה לגור על פי גלוחיתו קנייה:
עני מורי. עניי אדווי: וכי לגור על
פי גלוחיתו. דליהו דעמיה אשטרס
מעיקרא 19 [ולאו דעמיה אשטרס]:
פקע ליה שטנדויה. וקס ליה כרשותי'
דמריה: דליחוס. שאין המלוה
בעיר: והלכא. הא דלמרינן זה
קנה את השאר: כדליפיה. למשכון
כחלידו של מלוה כשעת מיתת הגר
אבל אימיה למשכון כחלידו קני ליה
חלידו: מתנני' ופסחו לרבי'ר.
וכי' אס חפר כרה"ר ופתחו לרשות
הרבים. ולא תימא דוקא חופר
כרשותיה דהוא ליה בור דלית ליה
בעלים אבל חפר כרה"ר פטור דהא
מני סיפא 20 [החופר בור כרה"ר ונפל
למוכו כו': כרה"ר ופסחו לרבי'ר.
דהוא ליה בור כרה"ר והפקיר
רשותו דלא מני למימר מאי בעית
כרשותו ונפל דרך פיו למוכו: חייב.

ותני וכתה. ואין מגיה הכרייתא אלא כלומר וזה מי שיש לו זכות:
משכוננו ש' ישראל ביד גר כו' מוציאין אותו מידו. ואפילו
משכנו שלן כשעת הולאתו ואפילו למ"ד בעל חוב
קונה משכון דע"כ אין לו אלא שעבוד עליו כיון שהיה יכול
לפדותו הישראל ולסלקו בדמי:
והלכתא דר"יהוה בוצר. פ"ה
דלמשכון קאי דאס
אימיה כחזר קני אש"פ שאין עומד
גדל שדה ולרין לומר דליירי כחזר
המשמרת דאי כחזר שאין משמרת
לא קנה אלא אם כן עומד גדל שדה
דליתא בפ"ק דב"מ (דף י"א. וסו"ט)
ולמאי קד"ד דליירי כשהמשכון כחזר
ועל החזר אין כאן זה אינו כפי
המסקנא של ג"מ ולר"י נראה
דמתיקרא נמי הכי ק"ל דליירי כחזר
שאין משמרת ולא קנה אלא אם כן
עומד גדל שדה וכן משמע נמי מנא
זה והחוקק נה אם כן לא הימה
משמרת אלא זה והא דקאמר
והלכתא דליתיה כחזר אבעל חזר
קאי כלומר שיהי דשניא שניהו הוא:
החופר בור כרה"ר ופתחו
לרה"ר. כללל דמילמא
ככל הך שמעתתא בור כחזר פתחו
אלינן דנחשנח הבור כחלו הוא כמקום
שהפכת שס:
כרה"ר ופתחו לרה"ר. פירש
בזקונט' והפקיר רשותו
וה"ה אס מתחילה סמכיה לרה"ר
ולא הולך לפרש כהפקיר רשותו
אלא משום דמשמע ליה לשנח דפתחו
לרה"ר כחלמנע רה"י כדמוכה כגמרא
דקמי כרה"ר ופתחו לרה"ר פטור
דמוקי שלן הפקיר לא רשותו ולא
גורו כהפקיר ס"ד כהפקיר
רשותו ולא בורו והיינו משום דמשמע
ליה ופתחו לרה"י כחלמנע רה"י:
כרה"ר ופתחו לרה"ר אחר. פ"ה
שהפקיר רשותו אומה שפי
הבור כמכה אין נראה שר"ל שפתחו
לרה"י של אדם אחר ונא אותו אדם
והפקיר רשותו שלן היה לו לומר
אומה נלשון נקנה אלא משמע
שנראה לפרש הכל כרשות עלמו
ולשון אחר אינו מיושב לפירוש זה ואין
להקשות אמאי אנטרין למתי כרה"י
ופתחו לרה"י אחר ה"ל למימר החופר
בור כרה"י וכו' לא דלגב אחריני
נקט הכי ופירש לנו שהבור והפתח
הכל עושה כרשותו ור"י מפרש כרה"י
ופתחו לרה"י אחר דהיינו שחפר בור
כרשות עלמו ופתחו לרשות חבירו
ואנטרין דלא תימא פתחו לרה"ר הוא
דחייב דשכיחי רבים 19 [ומוקי אבל
כרה"י דליכא למיחא אלא לנזק יחיד
פטור וכה"ג תניא כהמניח (ושל נכ):
גבי המנקה ופי' פ"י ר"י קשה למה
הוא חייב בנזקי בעל חזר אס נפל

הגהות הב"ח

16 [תוס' ד"ה כתיב וכו'
דשמי רבי'ס ומחוקק
אנ:]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה כתיב וכו' על
כעל חצי לביידיה. עין
לעיל דף כו ע"ה חוספת
ד"ה פליגי דף מת ע"ה
חוספת ד"ה א"ב:

דקסבר חיובא דבור בין
היא וכלנד שיפקיר רשותו: כרשות היסוד ופתחו לרשות
היסוד. אף על גב דלין כאן לז רשות הרבים: חייב. וכלנד
אס הפקיר רשותו אומה שפי הבור למוכה: גמ' ופתחו לרשות
הרבים. כיון שהמקלה נרשות הרבים הוא ליה כמי שחפרו כרה"ר:
ווסו בור כו'. לקמיה 21 [מפרש מאי זכר: ספסל גרסינן: ל"ע
לא פליגי דמיסיי. ור"ע מודה ליה לרבי ישמעאל כבור כרשות
הרבים דהוא אמור כמורה אבל רבי ישמעאל לא מודי ליה לרבי
עקיבא כבור כרשותו דקסבר כי אפקירנא לך רשותי לאו
לאחויב אלא כהזקא אפקמיה: אס על שופס. שחפרו
אחר וחסו ונא אחר וגילהו: נכא לו. שאין לו חלק בו אלא שכרהו או שפתחו דהיינו כרשות הרבים שאין הקרקע שלו:
נעל

שורו לבור כיון שהחופר משלם נזקי החזר * על בעל חזר למלויה:
ת"ר החופר בור כרה"ר ופתחו לרה"ר. ו"ס שכתוב כהן כרה"ר
ופתחו לרה"ר והכי ממניח כמנסתא (פ"ו) וק"ק דה"ל למימר
החופר בור כרה"ר אבל אין להפקיד משום דקאי אהני דממנינן
דליירי שפתח כרשות אחרת אנטרין לאשמועינן דליירי נאותו
ענין שבור והפתח כמקום אחד כרשות הרבים:
על הכרייה א"א כ"ש. 22 [כמלכתון אמרינן מכאן שאין עושין מן
הדין אבל כש"ס שלנו אין סוגר כן כדפרישית כרש
המסקת (דף כ. ב.) 23 [עין חוס' לעיל ד' ד"ה ועידס]:
בור
אחר וחסו ונא אחר וגילהו: נכא לו. שאין לו חלק בו אלא שכרהו או שפתחו דהיינו כרשות הרבים שאין הקרקע שלו:
נעל

17 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]
18 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]
19 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]
20 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

21 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]
22 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]
23 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

24 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]
25 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

26 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

27 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

28 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

29 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

30 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

31 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

32 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

33 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

34 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

35 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

36 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]

37 [מנאי רש"י'י א"י רש"י'י]